

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/472/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

11/2017. (II. 16.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. november 22-én előterjesztett **panaszát** a 2017. február 16-án – Dr. Wildner Domonkos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született döntése alapján

á t i t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) eljáró Kerületi Rendőrkapitányságainak – vezetőihez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedés nem történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben, 2016. november 21-én történt rendőri intézkedés (mintavétel, előállítás és annak körülményei), valamint rendőri intézkedés (azonosításra vonatkozó kötelezettség) elmulasztása miatt 2016. november 22. napján, elektronikus úton terjesztette elő panaszát, amit 2016. november 29-én postai úton megerősített, illetve kiegészített.

I.

1) A panaszbeadvány és annak kiegészítése szerint a panaszos 2016. november 21-én 16 óra 30 körül Budapest F. úton közlekedett személygépkocsival, amelyben 10 éves gyermekét szállította haza az iskolából.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos lassan haladt az úton hazafelé, mert pont azt mutatta fiának, hogy hol szokott radaros ellenőrzés lenni. Ekkor – véleménye szerint pont a lassú közlekedés miatt – rendőrök intették le.

A rendőr az azonosításra vonatkozó kötelezettsége teljesítése nélkül vonta intézkedés alá a panaszost (egy kártya volt a rendőr nyakában, de azt a panaszos nem tudta leolvasni). Igazoltatást követően megszondáztatták, ami 0,1 ezreléket mutatott. A panaszos felajánlotta, hogy aláveti magát vérvételnek. A rendőrök azonban átvizsgálták (fegyvert és kést kerestek nála), majd előállították a BRFK eljáró Kerületi Rendőrkapitányságára.

A rendőrök nem engedték meg a panaszosnak, hogy kiskorú gyermekét a lakásába vigye, illetve a fiát igazoltatni is akarták, és közölték: őt is beszállítják a rendőrségre. A rendőrség épületében a panaszos nem használhatta mobiltelefonját.

Az SZTK-ba vitték a panaszost. A vérvételt foganatosító nő megalázóan bánt vele (például azt kérte, hogy a panaszos mondja meg, milyen év és hónap van), illetve a jegyzőkönyvbe a panaszos által elismert (egy üveg sör) sokszorosát írta be. Ezt követően a hamis adatokat tartalmazó jegyzőkönyvet akarták vele aláíratni.

A panaszos a méltatlan, megalázó vizsgálatot követően távozhatott az SZTK-ból. Aláírt egy igazolást, amely szerint sérülése és panasa nem keletkezett.

2) A panaszos továbbította az előállítás időtartamáról szóló igazolást. A dokumentum tartalmát a Testület az Állásfoglalás II. részénél ismerteti.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésekről, valamint megküldeni kérte az azokkal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A rendőrségi dokumentumok alapján megállapítható, hogy 2016. november 21-én a BRFK eljáró Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály két rendőre: egy c. r. főtörzsszázlós és egy r. főtörzsőrmeister intézkedett.

2) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a rendőrök 2016. november 21-én, szolgálatuk teljesítése során, 16 óra 50 perckor a Budapest F. úton a M. út irányából a V. út irányába bizonytalan úttartással közlekedő személygépkocsi vezetőjével (a panaszossal) szemben intézkedést kezdeményeztek. Annak során a panaszoson az alkoholos befolyásoltság klinikai tüneteit tapasztalták.

A panaszos magát a nevére kiállított, érvényes vezetői engedéllyel igazolta, illetve átadta a saját tulajdonát képező jármű hatósági engedélyét, amit a rendőrök megfelelőnek találtak. A panaszossal szemben Spiratest típusú alkoholtesztet akartak alkalmazni, aminek nem vetette alá magát. A szondát a szájában tartva mintaadást imitált, a reagense ennek ellenére pozitív eredményt mutatott: kb. 2 mm terjedelemben fűzőld színre színeződött el.

A rendőrök a panaszost szóban tájékoztatták a védelemhez való jog gyakorlásával, illetőleg a vallomástétel kapcsolatosan, amit tudomásul vett. Ezt követően az alkoholfogyasztás körülményeire

irányuló kérdésekre elmondta, hogy aznap ebéd után, 13 óra körül egy üveg (5 dl) világos sört fogyasztott.

A panaszost a vele szemben fogatosított ruházatátvizsgálást követően a BRFK illetékes Kerületi Rendőrkapitányságra előállították, ahol a r. főtörzssászlós szolgálatirányító parancsnoknak 17 óra 20 perckor sérülés- és panaszmentesen átadták, illetve a jogaival kapcsolatosan tájékoztatták. A bűnügyi orvosi vizsgálat megrendelőlap kiállítását követően a panaszost mintavétel céljából a szakorvosi rendelőintézetbe kísérték. Az ügyeletes orvos a szükséges vizsgálatokat, illetve a nyilatkoztatást követően a 191. számú egységdobozban, 17 óra 50 perckor elhelyezte a panaszostól az 515961 jegyzőkönyv számon levett vizeletet, illetve 190 számú egységdobozban elhelyezte a 17 óra 53 perckor, az 515982 jegyzőkönyv számon levett vért. Az ügyeletes orvos azt a tájékoztatást adta, hogy a panaszos alkoholos befolyásoltsága enyhe fokú.

Ezt követően, mivel a panaszossal szemben további intézkedés nem vált szükségessé, 18 óra 10 perckor szabadították. A mintavételi egység dobozokat 18 óra 20 perckor a r. törzssászlós szolgálatirányító parancsnok részére átadták, aki a tárolásukról gondoskodott.

A r. főtörzssászlós az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben megjegyezte, hogy a jármű jobb oldali első ülésén utazott a panaszos fia. A gyermeket, illetőleg a jármű kulcsait a panaszos az intézkedés során megjelenő édesanya (Sz. M.) részére átadták.

A személyek, illetőleg a személygépkocsi a körözési anyagban nem szerepeltek, a panaszos a járművezetéstől való eltiltás hatálya alatt nem állt.

A jelentés szerint a panaszost 2016. november 21-én 16 óra 50 perckor a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, illetve az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján (vérvétel, mintavétel elvégzéséhez) előállították. Az intézkedés során kényszerítő eszköz nem alkalmaztak a panaszossal szemben.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a tájékoztatót, az előállítás időtartamáról az igazolást kiadták.

3) Az előállítás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszos igazoltatása, személyének átvizsgálása és az előállítása jogszerű, szükséges és arányos volt.

4) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint – amely a Testület elérhetőségét és a panasz benyújtására nyitva álló határidőről szóló tájékoztatást is tartalmazza – a panaszossal szemben a személyi szabadságot korlátozó intézkedés 2016. november 21-én 16 óra 50 perctől 18 óra 10 percig tartott, az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján, amit a BRFK illetékes Kerületi Rendőrkapitányságon fogatosítottak. Az előállítás időtartama alatt a panaszosnak sérülése és panasza nem keletkezett. A dokumentumon az igazolást kiadó személy aláírása (név külön feltüntetése nélkül), azonosító száma és a panaszos aláírása szerepel.

5) A vérmintavételi egységdobozok nyilvántartása szerint a panaszos vonatkozásában a 190. és 191. zárócímké számú dobozt használták fel.

6) A Testület felvilágosítás kérése alapján a panaszossal szemben intézkedő r. főörzsaszízlós kiegészítő jelentést készített, amelyben úgy nyilatkozott, hogy az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben [Állásfoglalás II. rész 1) pont] részletezett körülményeket, mint a valóságnak mindenben megfelelőt, fenntartja.

a) A jelentés azt tartalmazza, hogy a panaszos szabadon bocsátásakor átadták neki a r. főörzsaszízlós által két példányban kitöltött, az előállítás idejéről szóló – a 22/2015. BRFK intézkedés 7. sz. mellékletének megfelelő – igazolás egy példányát, Az igazolás címeres fejléce tartalmazza a szolgálati helyet, a személyi szabadságot korlátozó intézkedés alapjául szolgáló, az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontjára hivatkozást, a rendőr aláírását és azonosító számát.

b) A panaszossal szembeni intézkedés – így az igazoltatás – indoka, illetőleg jogalapja a BRFK vezetője által egyedi utasításban elrendelt, év végi ünnepekkel kapcsolatos fokozott ellenőrzés, valamint a feladat ellátása során a panaszos által vezetett, bizonytalan úttartással közlekedő jármű észlelése volt. Ez a körülmény – a korábbi intézkedések tapasztalata alapján – utalt a jármű vezetőjének esetleges alkoholos befolyásoltságára.

c) A rendőri intézkedést a r. főörzsaszízlós kezdte meg. A járműben ülő vezetőnek (a nyakban, tokban viselt szolgálati igazolvány, illetőleg jelvény egyidejű felmutatása mellett, a napszaknak megfelelő köszönés, és „uram” megszólítást követően) közölte nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és annak alapját. A panaszost személyazonosságának igazolására, illetve a közúti közlekedésben való részvételhez szükséges okmányok átadására szólította fel, aminek eleget tett.

d) A r. főörzsaszízlós a ruházatátvizsgálást az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján foganatosította. Azt megelőzően felszólította a panaszost, hogy amennyiben támadásra vagy önkárosításra alkalmas eszközt birtokol, annak tényét, illetve feltalálási helyét közölje.

e) A rendőrök a panaszossal mindvégig tisztelettudóan, magázódva, az Rtv. 15. §-ának (1)-(2) bekezdéseiben foglalt kötelezettségnek eleget téve intézkedtek.

f) A mobiltelefon használat engedélyezésére vonatkozó panaszrész tekintetében a r. főörzsaszízlós úgy nyilatkozott, nem emlékszik arra, hogy a panaszosnál volt-e telefon, azonban arra igen, hogy jelenlétében nem jelezte telefonálási szándékát, illetve kiértékelést sem kért.

g) A Testület a panaszos kiskorú gyermekének a rendőri intézkedés alatti helyzetével (szemtanúja volt-e annak, illetve hol tartózkodott az intézkedés időtartama alatt, hogyan gondoskodott a rendőrség a gyermekről, értesítettek-e hozzátartozót, kímélettel jártak-e el a gyermekre figyelemmel, igazoltatták-e a kiskorút) kapcsolatban a kiegészítő jelentés az alábbiakat tartalmazza. A kiskorú gyermek a járműben tartózkodott, amíg a rendőr a jármű vezetőjét, megállást követően, a jármű mögötti részére kísért. A gyermek többször kiszállt a járműből, amikor őt a korának megfelelően – a hűvös időjárásra tekintettel – megkérte, hogy a járműbe szálljon vissza.

Az intézkedés során megállapítást nyert, hogy a levegő mintaadást – azt imitálva – megtagadó panaszos szervezetében szeszesital fogyasztásából származó alkohol van. Vele szemben a 27/2010. ORFK utasításnak megfelelően, a szükséges intézkedés megtétele miatt szükségessé vált a panaszos felügyelete alatt álló gyermek átadása. Erről a tényről a r. főörzsaszízlós tájékoztatta a panaszost, de nem kívánt megjelölni más hozzátartozót. A panaszos többször közölte, hogy a gyermeket ő fogja hazavinni, ezért a rendőrök engedték el, illetve kifejtette, hogy az általa elkövetett jogsértés bagatell, nem vele kellene foglalkozni. A rendőr tájékoztatta, hogy nem áll módjában őt elengedni, különösen

nem a felügyelete alatt álló gyermekekre. A gyermek jelenlétére tekintettel ugyanis az orvosszakértői vélemény eredménye alapozza meg a bűncselekmény alapos gyanúját, illetve minősítését; amennyiben az ittas járművezetés bűncselekményét megállapítják, az utas jelenléte súlyosító körülmény. Ez a körülmény, illetőleg a gyermekjóléti szolgálat vezetőjének tájékoztatására irányuló kötelezettség szükségessé tette a gyermek kilétének megállapítását. Adatait a panaszos közölte.

A panaszos ezt követően közölte, hogy nem a lakcímére kívánt vezetni, hanem az F. út 1. szám alatt levő, be nem jelentett tartózkodási helyére, illetve hogy a gyermek édesanyja az intézkedés helyén, a cérnagyárban dolgozik. Ezt követően a felügyeletet a r. főtörzsőrmester látta el, amíg a r. főtörzsszáslós az üzem vagyonőrével felvette a kapcsolatot, aki a rendőr kérésére kiértékelte az anyát. Az édesanya kb. 5 perc elteltével megjelent az intézkedés helyszínén, aki a gyermeket sérülés- és panaszmentesen átvette, illetőleg számára lehetőséget biztosítottak, hogy az intézkedés alá vont panaszossal beszéljen, valamint a járműből magukhoz vegyenek bármit, amire igényt tartanak.

h) A helyszíni intézkedés ezen cselekmények foganatosítása, illetőleg a panaszos passzív magatartására visszavezethetően 20-25 percig tartott. A panaszost 17 óra 20 perckor előállították a BRFK illetékes Kerületi Rendőrkapitányságra. A bűnügyi vizsgálat megrendelőlap kiállítását követően, 17 óra 35 perckor a 880/2015. főkönyvi számú kiadófűzet 20. oldalán adták át a r. főtörzsszáslós részére a 190. és 191. sorszámú mintavételi egységdobozokat. Ezt követően átkísérték a panaszost a szakorvosi rendelőintézetbe, ahol a mintavételeket, illetve a dokumentáció elvégzését követően szabadították. A személyi szabadságot korlátozó intézkedés mindösszesen 1 óra 20 perc időtartamot vett igénybe.

7) A BRFK illetékes Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele az Állásfoglalás II. rész 2)-6) pontjaiban ismertetettekhez képest az alábbi többletinformációt tartalmazza.

A – fokozott ellenőrzés keretében, valamint a feladat ellátása során a bizonytalan úttartással közlekedő jármű észlelése miatt foganatosított – intézkedés megkezdésekor a r. főtörzsszáslós a panaszosnál alkoholos befolyásoltság klinikai tüneteit tapasztalta.

A panaszos ellen a BRFK illetékes Kerületi Rendőrkapitányságon büntetőeljárás indult a Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 236. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő közúton, illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton gépi meghajtású jármű vezetésével ittas állapotban elkövetett járművezetés vétsége megalapozott gyanúja miatt.

A rendőrkapitányság vezetője a panaszossal szemben foganatosított rendőri intézkedést jogszerűnek és törvényesnek minősítette, ami az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság törvényi követelményének megfelelt.

III.

A panaszos sérelmezte, hogy az egészségügyi intézményben az ügyeletes orvos megalázó módon vizsgálta meg, illetve hamis adatokat tartalmazó dokumentumot akart vele aláírni. Panaszolta azt is, hogy kiskorú gyermekét is elő akarták állítani, illetve igazoltatni akarták.

1) Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az Rtv. a IV., V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést

foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján ugyanakkor kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fentiek értelmében a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem rendelkezik hatáskörrel annak vizsgálatára, hogy az egészségügyi dolgozó (ügyeletes orvos) milyen szakmai utasítások és normák alapján járt el, illetve azoknak hogyan tett eleget.

2) A panasz említett része bűncselekményre utaló körülményt is tartalmaz (közokirat-hamisítás), amelyek miatt a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) rendelkezései alapján a panaszos feljelentést tehet. A közokirat-hamisítás megtörténtének vizsgálata a bűnügyi hatóság feladata, amely a Btk. és a Be. rendelkezései alapján végzi az eljárási cselekményeket.

3) A panaszbeadvány panaszos fiát érintő rész tekintetében a Testület az alábbi megállapítást teszi. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése értelmében mindenki csak olyan intézkedés (annak elmulasztása, vagy kényszerítő eszköz alkalmazása) miatt fordulhat a Testülethez panasszal, amely az ő jogát vagy jogos érdekét érintette. Az Rtv. 92. §-ának (3) bekezdése szerint a cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője jár el.

A panaszos nem tett arra vonatkozóan nyilatkozatot, hogy a fiával szembeni intézkedés tekintetében is mint törvényes képviselője kifejezetten kéri a Testület vizsgálatát.

A fentiekre tekintettel a Testület – az Rtv. 92. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján a panasznak csak a panaszos személyét érintő részét vonta érdemi vizsgálat alá, a kiskorú gyermekével szemben foganatosított rendőri intézkedést csak abban a részben, amennyiben a panaszos jogait érintette (lásd Állásfoglalás IV. rész 5) pont).

IV.

A panaszos sérelmezte azt, hogy az intézkedő rendőr nem tett eleget az azonosításra vonatkozó kötelezettségének, átvizgálták, majd előállították. Panaszolta, hogy a rendőrök nem engedték meg neki, hogy kiskorú gyermekét haza vigye, őt igazoltatni akarták, és azt mondták, fiát is beszállítják a rendőrségre. A beadvány szerint továbbá nem engedték a panaszos számára a mobiltelefon használatot.

Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikke szerint személyes szabadsághoz való jogát, és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége.

A panaszbeadvány szerint a panaszos kiskorú gyermekét szállítva, lassan közlekedett gépkocsijával a közúton, amikor a rendőrök megállították.

A rendőrségi dokumentumok szerint a rendőrök szolgálatuk teljesítése során azt észlelték, hogy a panaszos bizonytalan úttartással közlekedett a közúton, gyermekét utasként szállította. Az intézkedés során a panaszoson az alkoholos befolyásoltság klinikai tüneteit tapasztalták a rendőrök. Az intézkedő r. főtörzszakosztályos kiegészítő jelentésében továbbá úgy nyilatkozott, hogy az észlelt körülmény – a korábbi intézkedések tapasztalata alapján – a járművezető esetleges alkoholos befolyásoltságára utalt.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1. és 2. pontjai szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, [...], illetve szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 13. §-a szerint továbbá a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A fenti rendelkezéseket a Szolgálati Szabályzat 8 §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A rendőrségi dokumentumokban megjelöltekre a Testület álláspontja szerint az alábbi jogszabályi rendelkezés hívható fel. A Btk. 236. §-a szerinti ittas állapotban elkövetett járművezetés vétségét valósítja meg az, aki ittas állapotban vasúti vagy légi járművet, gépi meghajtású úszólétesítményt vagy közúton, illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton gépi meghajtású járművet vezet.

A Testület megítélése szerint jelen esetben a rendőrségnek egyértelműen intézkedési kötelezettsége keletkezett a panaszossal szemben. A Testület elfogadta a rendőrség oldalán keletkezett bizonyítékot, miszerint a járőrök azt észlelték, hogy a panaszos személygépkocsijával bizonytalan úttartással közlekedett. A rendőrség tájékoztatása szerint továbbá a panaszossal szemben büntetőeljárás indult a megjelölt bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt.

A Testület megítélése szerint a panaszos közúton tanúsított magatartása (illetve annak rendőrök általi észlelése) bizonyosan olyan körülmény, amely a közbiztonság védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A Testület megállapítása szerint az intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A panaszos sérelmezte azt, hogy a rendőri intézkedés kezdetén a vele szemben fellépő rendőr nem tett eleget az azonosításra vonatkozó kötelezettségének.

A rendőrségi dokumentumok szerint a r. főtörzszászlós az intézkedés kezdetén közölte nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és annak alapját.

Az Rtv. 20. §-a szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat tovább részletezi. Az 5. § szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentebb meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület rámutat arra, hogy az Rtv. 20. §-ában rögzített követelmények azért bírnak különös jelentőséggel az intézkedés alá vont személy jogérvényesítési képessége szempontjából, mert csak abban az esetben gyakorolható érdemben a panasztételi jog, ha az intézkedéssel érintett személy az intézkedés okára, alapjára és az intézkedést fogyanatosító személy kilétére nézve birtokában van a valós és releváns információknak. Ugyanis ezek hiányában nincs azzal tisztában, hogy ki ellen kell benyújtani a panaszát, nem tudja megfelelően megítélni a vele szemben fogyanatosított intézkedés jogszerűségét és nem tud adott esetben hatékonyan érvelni az intézkedés jogszerűsége ellen sem. Ezeket a szabályokat, amelyek lehetővé teszik az intézkedő rendőr azonosítását, illetve a panaszjog gyakorlását, a Testület gyakorlatában garanciális jelentőségűnek tartja – elsősorban a közhatalom gyakorlásának megfelelő kontrolljára és az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított panaszjogra tekintettel.

Jelen esetben a panaszbeadvány és a rendőrségi dokumentumokban foglaltak ellentmondásban vannak abban a tekintetben, hogy az azonosításra vonatkozó kötelezettségét teljesítette-e az

intézkedés kezdetén a r. főtörzszászlós. Ezt az ellentmondást a Testület további bizonyítási eszköz híján feloldani nem tudja.

A Testület az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a hivatkozott rendőri kötelezettség teljesítése tekintetében, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

A Testület ugyanakkor megjegyzi azt, hogy a rendőrségi dokumentumokban történt hivatkozás, miszerint az előállítás időtartamáról szóló igazoláson (aminek egy példányát a panaszosnak átadták) szerepelt az eljáró rendőr aláírása és azonosító száma, valamint a fejlécben olvasható a szolgálati helye is, nem pótolja az Rtv. hivatkozott törvényhelyében előírt kötelezettség teljesítését, mivel egyértelműen szóbeli (és amennyiben az nem veszélyezteti az intézkedés eredményességét, megelőző) közlést ír elő.

3) A panaszos átvizsgálásával kapcsolatban a Testület az alábbi megállapítást teszi.

A rendőrségi iratok szerint a panaszos ruházatát az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján vizsgálták át. Ezt megelőzően az intézkedő rendőr felszólította, hogy amennyiben támadásra vagy önkárosításra alkalmas eszköz van nála, annak tényét, és feltalálási helyét közölje. A panaszost az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés c) pontja alapján előállították.

Az Rtv. hivatkozott rendelkezése értelmében: akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapította, hogy a ruházatátvizsgálást a rendőrök indokoltan hajtották végre, amellyel a panaszos emberi méltóságához való jogából levezethető személyes integritáshoz való jogát jogszerűen korlátozták.

4) A panaszos előállítása tekintetében a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

a) Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja az elfogás, illetve az előállítás okait. A panaszos előállítása valamennyi rendőrségi dokumentum szerint az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés c) pontja alapján történt. A rendőri jelentés szerint a panaszos az alkalmazni kívánt alkoholteszternek nem vetette alá magát, illetve a mintaadást imitálta.

A hivatkozott törvényhely szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkoholvizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges.

A rendőrség által hivatkozott, az ittaság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT 14.) ORFK utasítás szerint kell eljárni a – közúti, vasúti, vízi és légi – közlekedés szabályai megtartásának jogszabályi felhatalmazás alapján történő ellenőrzése, továbbá mindazon személyek ellenőrzése során, akiknél a cselekmény elkövetése kapcsán a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol szervezetben való jelenléte vizsgálatot igényel. Az utasítás 12. pontja szerint amennyiben az alkoholteszterrel végzett mérés eredménye a 9. pont szerinti légalkohol-értékeket meghaladja, az intézkedés alá vont személyt szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy hajlandó-e magát alávetni hiteles mérőeszközzel történő

vizsgálatnak, továbbá arról, hogy szenved-e tüdőbetegségben, vagy van-e testhőmérséklet-emelkedése. Abban az esetben, ha hajlandó magát a vizsgálatnak alávetni és nyilatkozata szerint nem szenved tüdőbetegségben és nincs testhőmérséklet-emelkedése, hiteles mérőeszközzel történő mérésre kell intézkedni. Ennek érdekében az intézkedés alá vont személyt a vizsgálat érdekében elő kell állítani, kivéve, ha a mérőeszköz az ellenőrzés helyszínén rendelkezésre áll. A 25. pont a) alpontja szerint továbbá az alkoholfogyasztásra vonatkozó szakértői vizsgálatához szükséges vérvételre és lehetőleg közel azonos időben végzett vizeletminta vételre kell intézkedni, amelyet a cselekményt követően a legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ha az intézkedés alá vont személy az alkoholszondával, az alkoholteszterrel vagy a hiteles mérőeszközzel végzett ellenőrzést megtagadja.

Az Rtv. idézett törvényhelye az intézkedő rendőr mérlegelésére bízta annak eldöntését, hogy előállítja-e az intézkedés alá vont személyt.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés azt tartalmazza, hogy a rendőrök a szolgálatuk teljesítése során azt észlelték, hogy a panaszos bizonytalan úttartással közlekedett a közúton, majd az intézkedés során az alkoholos befolyásoltság klinikai tüneteit tapasztalták nála.

A Testület a rendelkezésére bocsátott bizonyítékok egybevetése alapján azt a megállapítást tette, hogy a rendőrség indokoltan döntött a panaszos előállításáról, ami miatt nem sérült a személyi szabadsághoz való joga.

b) Az Rtv. 33. § (2) bekezdése csupán lehetőséget teremt az előállításhoz és az adott esetben a rendőrség diszkrecionális jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy valóban szükséges-e annak foganatosítása.

Azon kérdés megítéléséhez, hogy a rendőrség megalapozottan döntött-e a panaszos előállítása mellett, az Rtv. 15. §-ában szabályozott arányosság követelménye ad eligazítást. Eszerint: a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”, továbbá „több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A Testület álláspontja szerint, a megismert bizonyítékok alapján, a panaszos előállítása az Rtv. 15. §-ban szabályozott arányossági követelményeknek megfelelt, ezért nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

c) A Testület ezt követően a panaszos előállításának időtartamát vizsgálta meg.

Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos személyi szabadságát a rendőrség 2016. november 21-én 16 óra 50 perc és 18 óra 10 perc között korlátozta, azaz a panaszos előállítása összesen 1 óra 20 percig tartott.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése tartalmazza az előállítás időtartamára vonatkozó rendelkezéseket. Ennek értelmében a személyi szabadság csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozható. Ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja, amennyiben ez indokolt és az előállítás célja még nem valósult meg. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart. A Testület a kérdés vizsgálata kapcsán figyelemmel volt az Rtv. 15. §-ában említett arányosság követelményére.

A rendőrség tájékoztatása szerint a helyszíni intézkedések (igazoltatás, légalkohol vizsgálat, kiskorú gyermek másik szülőjének kiértékelése) 20-25 percig tartott egyrészt a panaszos passzív magatartása, másrészt a kiskorú gyermekről való gondoskodás keretében végzett cselekmények miatt. 17 óra 20 perckor állították elő a panaszost a BRFK illetékes Kerületi Rendőrkapitányság épületébe, ahol 15 percet tartózkodott (ahol az intézkedő rendőr a mintavételi dobozokat átvette), majd a szakorvosi rendelőintézetbe kísérték, ahol a mintavételeket követően szabadon bocsátották.

Testület véleménye szerint a panaszos személyi szabadsága korlátozása – figyelemmel az elvégzett cselekményekre és azok különböző helyszínére – nem volt eltúlzott, az előállítás időtartama megfelelt az Rtv. 15. §-ában meghatározott követelményeknek, így erre figyelemmel nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető joga.

A Testület álláspontja szerint a panaszos személyi szabadsághoz való jogát a rendőrség indokoltan korlátozta, amely időtartamát tekintve is megfelelt az arányosság követelményének.

5) A panaszbeadvány szerint a rendőrök nem engedték meg a panaszosnak, hogy kiskorú gyermekét haza vigye, akit igazoltatni is akartak, és a fiát is be akarták szállítani a rendőrségre.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszos kiskorú gyermeke a járműben tartózkodott, amíg a rendőr a panaszost, a megállítást követően, a jármű mögötti részére kíserte. A gyermek többször kiszállt a járműből, amikor őt a korának megfelelően – a hűvös időjárásra tekintettel – megkérte, hogy a járműbe szálljon vissza. Az intézkedés során megállapította a rendőr, hogy a panaszos szervezetében szeszital fogyasztásából származó alkohol van. A r. főtörzsszáslós ezt követően tájékoztatta a panaszost arról, hogy – mivel vele szemben mintavételi eljárást kell lefolytatni – a fiának biztonságba helyezéséről gondoskodnak. A rendőrségi dokumentumok szerint (és a panaszos sem nyilatkozott másként) a panaszos nem jelölt meg más hozzátartozót, akit értesítsenek, ő akarta a gyermeket hazavinni. A panaszos végül közölte, hogy a gyermek édesanyja az intézkedés közelében dolgozik, ezért a r. főtörzsszáslós fel tudta venni a kapcsolatot vele, aki 5 perc elteltével megjelent az intézkedés helyszínén. A gyermeket a rendőrök neki átadták.

a) A gyermekek jogait illetően az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat igen szűkösen rögzít garanciális követelményeket. Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. A Szolgálati Szabályzat 15. §-ának (1)-(2) bekezdései a gondoskodásra szoruló személyek (és az őrizetlenül maradó vagyontárgyak) megóvására ír elő ideiglenes intézkedést. Amennyiben az Rtv. 33-34. §-a, vagy 37. § b)-c) pontja – azaz előállítás, elővezetés vagy biztonsági intézkedés – alapján egy személyt a lakásából szállítanak el, a hátramaradt betegről, magatehetetlen személyről, gyermekről történő gondoskodás érdekében a rendőr intézkedik. Ha a helyszíni ellátásuk nem oldható meg, kórházba, intézetbe utalásukról kell gondoskodni, valamint karitatív szervezetet is fel lehet kérni ellátásukra.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján úgy értékelte, hogy az intézkedő rendőrök eleget tettek az Rtv., illetve a Szolgálati Szabályzat fentebb ismertetett előírásainak: értesítették a kiskorú gyermek édesanyját, aki rövid időn belül a helyszínre is érkezett, és a gyermeket magával vitte.

b) A Testület elfogadta azt a rendőrségi érvelést, hogy a gyermekjóléti intézmény esetleges értesítése, illetve – amennyiben az orvosszakértői vélemény alapján a bűncselekmény gyanúját megállapítják – az utas személyének megállapítása érdekében szükséges volt a panaszos fia kilétének megállapítása.

A rendőrség olyan körülményről nem számolt be, hogy a panaszos fiát is elő kívánták állítani az intézkedő rendőrök, ellenben az szerepel a r. főtörzsszázlós kiegészítő jelentésében, hogy a gyermek adatait – feltehetően arra irányuló kérdésre – a panaszos közölte.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a hozzátartozó értesítése, illetve a gyerekekről való gondoskodás tekintetében a rendőrök maradéktalanul eleget tettek kötelezettségüknek, amely által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A panaszos kiskorú gyermeke adatainak megkérdezésével szintén nem sérült a panaszos említett alapjoga.

6) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem engedték meg a mobiltelefon használatát az intézkedés alatt.

A rendőrségi dokumentumok szerint az intézkedő r. főtörzsszázlós nem emlékezett már olyanra, hogy a panaszosnál volt-e mobiltelefon, viszont arra igen, hogy telefonálási szándékot nem jelzett, illetve hozzátartozó kiértesítését sem kérte.

A panasz ezen részével kapcsolatban egyrészt Rtv. 13. §-ának (3) bekezdése ad útmutatást: ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell. Másrészt az Állásfoglalás IV. rész 5) pontjában ismertetett, az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerinti, a hozzátartozó (más személy) kiértesítésének lehetőségét kell szem előtt tartani.

A beadványban a panaszos olyan sérelemre nem hivatkozott, hogy hozzátartozóját (vagy más személyt, pl. ügyvédjét) nem tudta értesíteni. A panaszbeadvány és a rendőrségi dokumentumokban foglaltak ugyanakkor ellentmondásban vannak abban a tekintetben, hogy a panaszos kívánta-e mobiltelefonját használni. Ezt az ellentmondást a Testület további bizonyítási eszköz híján feloldani nem tudta.

A Testület a mobiltelefon használata tekintetében nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét ügyben a rendőröknek intézkedési kötelezettségük keletkezett, ami nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát. A rendőrök azonosításra vonatkozó kötelezettsége teljesítése tekintetében az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján alapjogi sérelem nem megállapítható. A panaszos ruházatának átvizsgálása jogszerűen és indokoltan történt, ami a személyi integritáshoz való jogának

jogszerű korlátozásával járt. A panaszos előállítása jogosult, indokolt, időtartamát tekintve arányosnak tekinthető, így személyi szabadságát a rendőrség jogosult módon korlátozta. A panaszos kiskorú fiáról való rendőri gondoskodás (és értesítési kötelezettség), illetve a gyermek adatainak megismerése tekintetében a panaszos tisztességes eljárásból való joga nem sérült, A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján ugyanakkor a mobiltelefon használata tekintetében a panaszos ugyanezen alapjogának sérelme nem megállapíthatóságáról döntött.

A fentiek miatt a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. február 16.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZBÍZÁLAT